

Öğretmenlerin Ev Ziyaretlerinin Öğretmen-Veli, Öğretmen-Öğrenci İlişkilerine Yansımaları

Reflections of Teachers' Home Visits on Teacher-Parent and Teacher-Student Relationships

Yaşar Çelik¹, Murat Ünal²

¹Sorumlu Yazar, Doç. Dr., Ondokuz Mayıs Üniversitesi, ycelik@omu.edu.tr, (<https://orcid.org/0000-0001-8159-5189>)

²Öğretmen, Samsun Milli Eğitim Müdürlüğü, murat85unal@hotmail.com, (<https://orcid.org/0009-0008-6643-2005>)

Geliş Tarihi: 25.06.2024

Kabul Tarihi: 23.10.2024

ÖZ

Bu çalışmada, öğretmenlerin öğrencilere yönelik ev ziyaretlerini nasıl deneyimledikleri ve deneyimlerinden hareketle paydaşlara yönelik önerileri tespit edilmeye çalışılmıştır. Araştırma nitel araştırma desenlerinden olgu bilim deseniyle tasarlanmıştır. Katılımcılar, amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme kullanılarak, gönüllük esasına göre belirlenmiştir. Bu bağlamda ev ziyareti yapmış olan öğretmenlerin araştırmaya katılımları sağlanmıştır. Araştırma verileri, araştırmacılar tarafından hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak elde edilmiş ve içerik analizi yöntemiyle analiz edilmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu 2022-2023 Eğitim öğretim yılında Samsun'da 6 ilkokulda görev yapan 20 ilkokul (sınıf) öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırma sonucunda, öğretmenlerin ev ziyaretlerinin, öğretmen-veli iletişimi ve ilişkisi yönlerinden olumlu etkileri olduğu tespit edilmiştir. Bu bağlamda, ev ziyaretlerinin öğretmenlere öğrencilerin çalışma ortamını, fiziksel koşullarını, ailenin sosyo-ekonomik durumunu, öğrenci ve aile ilişkisini, iletişim seviyesini ve öğrencilerin bireysel ihtiyaçlarını anlama ve değerlendirme fırsatı sunduğu tespit edilmiştir. Bununla birlikte, ev ziyaretlerinin öğretmen-öğrenci ilişkisini güçlendirdiği, öğrencilerin memnuniyetini artırdığı, öğretmen-öğrenci ilişkilerinde güven ve saygının oluşmasını sağladığı, öğrencilerin özgüvenlerini ve kendini ifade etme becerilerini geliştirdiği ortaya konmuştur. Ancak, öğretmenlerin ev ziyaretleri esnasında iletişim, zaman, ulaşım, hijyen, sosyo-kültürel yapı ve güvenlik gibi faktörlerden kaynaklanan sorunlarla karşılaşma gibi bazı sınırlı yanları olduğu dile getirilmiştir. Araştırma sonuçları, alanyazın ışığında tartışılarak bazı önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Öğretmen, öğrenci, ev ziyareti, veli.

ABSTRACT

In this study, it was tried to determine how teachers experienced home visits for students and their suggestions for stakeholders based on their experiences. The research was designed in the phenomenology design, one of the qualitative research designs. Participants were determined on the basis of volunteerism by using criterion sampling, one of the purposeful sampling methods. In this context, the participation of teachers who made home visits was ensured. The research data were obtained using a semi-structured interview form prepared by the researchers and analysed by content analysis method. The study group of the research consists of 20 primary school (classroom) teachers working in 6 primary schools in Samsun in the 2022-2023 academic year. As a result of the research, it was determined that teachers' home visits had positive effects on teacher-parent communication and relationship. In this context, it has been determined that home visits provide teachers with the opportunity to understand and evaluate students' working

environment, physical conditions, socio-economic status of the family, student and family relationship, communication level and individual needs of students. In addition, home visits were found to strengthen the teacher-student relationship, increase students' satisfaction, build trust and respect in teacher-student relationships, and improve students' self-confidence and self-expression skills. However, some limitations such as encountering problems arising from factors such as communication, time, transport, hygiene, socio-cultural structure and security during home visits were mentioned. The results of the research were discussed in the light of the literature and some suggestions were made.

Keywords: Teacher, student, home visit, parent.

GİRİŞ

Okullar, yalnızca öğrencilere bilgi, beceri, tutum ve değer kazandırmak için oluşturulmuş kurumlar değil, aynı zamanda çevresindeki kültürel gelişimi destekleyen, toplumun gereksinim duyduğu nitelikli insan kaynağının yetişmesinde rol alan eğitim ortamlarıdır. Okulların üstlendiği bu misyonu amaçları doğrultusunda nitelikli bir şekilde yerine getirebilmesi için yakın çevresinin ilgisine ve velilerin iş birliği içerisinde eğitim sürecine katılmalarına ihtiyaç vardır (Yiğit & Bayraktar, 2006).

Sosyal çevre, okul ve aile öğrencinin başarısı üzerinde etkili olan en önemli faktörlerdir. Bu faktörler kendi aralarında iletişim olmadan eğitim ile ilgili görev ve sorumluluklarını tam olarak yerine getiremezler. Aynı zamanda bireylerin başarılı olması için gerekli çabayı da gösteremezler. Bu nedenle okul, aile ve sosyal çevrenin birbiri ile iletişim ve iş birliği oldukça önemlidir (Kavgacı, 2010).

Ailenin, bireylerin yetişmesinde önemli işlevleri mevcuttur. Bunların başında gelişim çağındaki bir bireyin sosyalleşip topluma uyum sağlaması ve kültürel değerleri benimsemesi gelmektedir. Bireyin toplumsallaşması, içerisinde bulunduğu toplumun kültürel değerleri ve inançları doğrultusunda yetişmesi, toplumsal ve kültürel kurallar ve değerlerin öğrenilmesi, beklentileri karşılayan tarzdeki davranış ve tutumlarının kazanılmasında ailenin rolü oldukça önemlidir. Kültürel miras olarak adlandırabileceğimiz bu değerlerin gelecek kuşaklara aktarılması noktasında en etkili olan kurum şüphesiz ailedir (Özgülven, 2001).

Ailenin birey üzerindeki etkileri böylesine çok ve etkili iken okula başlayan bir çocuğun aileden bağımsız düşünülmesi imkânsızdır. Bu nedenle okul ve aile arasındaki iş birliği ve iletişim oldukça önemlidir. Bu iş birliğinin sağlanmasının birçok yolu bulunmaktadır. Ev ziyaretleri bu iş birliği ve iletişimin kurulmasında oldukça etkili bir yöntem olmakla birlikte bu konudaki en büyük sorumluluk öğretmenlere düşmektedir. Bu bağlamda öğretmenler okul-aile iş birliğini sağlayabilmek için belirli bir plan ve program dâhilinde velilerin evlerine ziyaretler gerçekleştirilebilir (Gülcan & Taner, 2011)

Ev ziyaretleri öğrenciyi anlamak ve tanımanın en iyi yolları arasında gösterilebilir. Bu ziyaretlerin amaçları bilgi vermek, paylaşım ya da eğitim olabilir. Bu ziyaretler öğretmene çocukla ilgili birçok bilgi sağlamaktadır. Çocuğun aile ortamı, fiziksel koşulları, çalışma düzeni, ilgi ve yetenekleri, ailenin çocuğa yaklaşımı gibi birçok konuda öğretmenler fikir sahibi olabilir. Bunun yanında aileye rehberlik yapmak da ziyaretlerin önemli bir parçasını oluşturmaktadır (İşmen & Yıldız, 1996).

Öğretmen ev ziyareti programları birçok okul sistemi tarafından, okul içi aile katılımını artırmak ve öğrenci başarısını artırmak için velilerle bağ kurmanın bir yolu olarak kullanılmaktadır. Ev ziyaretlerinin en büyük yararı, çocuğun ortamının ve bu ortamın çocuğun sınıftaki öğrenmesini nasıl etkileyebileceğinin daha iyi anlaşılmasıdır. Öğretmenin ev ziyareti programı, öğrencilerin bir destek ağına sahip olduklarını fark etmelerini sağlamaktadır. Ev ziyareti öğrenciler, aileler ve öğretmenler için okul ve ev arasındaki boşluğu birleştiren bir yaklaşımdır. Giderek artan sayıda araştırma, ebeveynlerin çocuklarının evde öğrenmesine

yardımcı olmasının önemine işaret etmektedir. Ev ziyareti, öğretmenler ve veliler arasındaki ortaklığı genişletmenin ve öğrencilerin başarı şansını artırmanın başka bir yoludur (Delpit, 1995; Gülcan & Taner, 2011; Kilgore, 2014; Moles, 1993; Okagaki & Frensch, 1998; Wright, Shields & diğ., 2018; Whyte & Karabon, 2016). Zira, öğretmen, ev ziyaretleri ile öğrencinin ailesinin geçmişteki ve şimdiki yaşam biçimi ve aile ile ilgili çeşitli özellikler hakkında bilgi edinerek ilk elden tanıma imkanı elde etmiş olur. Özellikle, sınıf ortamında gözlemleyemedikleri hususları ev ziyaretlerinde gözlemlene fırsatı elde etmektedirler (Allen & Tracy, 2003). Garcia & Thornton (2014) ise öğretmenin ev ziyaretinin velilerin okula ve eğitime yönelik güvenlerini artırdığını, öğrencinin performansını iyileştirdiğini vurgulamıştır.

Konu ile ilgili olarak literatürde bazı çalışmalara rastlanmaktadır. Bunlardan Oğuz (2003) aile ve öğretmen arasındaki iş birliğinin öğrenci başarısını nasıl etkilediğini belirlemeyi amaçlayan çalışmasında, çocukla en çok ilgilenen kişinin anneler olduğu ve annelerin eğitim düzeylerinin düşüklüğünün çocuğun okul başarısını olumsuz etkilediği, yaş, anne ve babanın mesleki durumu, kardeş sayısı gibi faktörlerin öğrenci başarısı ve okul aile ilişkisini etkilediği sonuçlarına ulaşmıştır. Öncül (2011), veli ziyaretlerinin aile üzerindeki etkilerini incelediği çalışmasının sonucunda ev ziyaretlerinin aileler tarafından yararlı olarak görüldüğü, öğretmenlerin çalışmalarını kolaylaştırdığı, sorumlulukların aile ile paylaşılmasının eğitimde verimliliği artırdığını tespit etmiştir. Bunun yanı sıra velilerin ev ziyaretleri sayesinde çocuklarının okula karşı daha olumlu duygular geliştirdiği ve çocuğun yapılan etkinliklere ilgisinin arttığı yönünde görüş bildirdiklerini ortaya koymuştur. Gülcan & Taner (2011) ve Öcal & Akpınar (2019) ise, bu katkılara ilaveten öğretmen ev ziyaretlerinin sosyal etkinliklere katılımda motivasyonu artırdığını, öğrencilerin arkadaşlarına öğretmenlerine ve çevrelerine karşı daha saygılı olmaya başladığını, aile ilişkilerinde düzelmelerin olduğu ve öğretmene karşı güven duygusunu geliştirdiğini tespit etmiştir. Reglin (2002), yüksek risk grubunda bulunan ailelerin, ev ziyaretleri sonucu eğitim sürecine katılım durumlarını incelediği araştırmanın sonucunda, aile ile iş birliği halinde yürütülen eğitim sürecinde bireylerin daha aktif olarak görev ve sorumluluk aldığı, ev ziyareti yapan öğretmenlerin mesleki olarak kendilerini daha güçlü ve etkili hissettikleri, aile ve çocukların ziyaretlerden olumlu yönde etkilendikleri sonuçlarına ulaşmışlardır. Tümkaya & Yeşiloğlu Uçar (2021) tarafından yapılan çalışmada, veli ziyaretlerinin yalnızca öğretmenlerin velilere yönelik tavsiyelerini içerdiği, velilerin görüşlerinin yeterince dikkate alınmadığı, bu görüşmelerin veliler tarafından öğrencilerin başarıları açısından faydalı olduğu tespit edilmiştir.

Konu ile ilgili yerli ve yabancı literatürde az sayıda çalışmaya rastlanmakla birlikte; son yıllarda bu çalışmaların yok denecek kadar azaldığı; mevcut çalışmaların ev ziyaretlerinin gerekliliği, ev ziyaretlerinin öğrenci başarısı üzerindeki etkileri ve ailelerin bundan nasıl etkilendiği hususları üzerinde yoğunlaştığı görülmektedir. Bu çalışmada ise öğrenciler, ebeveynler ve öğretmenler için ev ziyareti programının faydaları, ev ziyaretlerinin öğretmen-veli ve öğretmen- öğrenci arasındaki etkileşime yansımaları ele alınarak konuya daha geniş bir perspektiften yaklaşılmaya çalışılmıştır. Dolayısıyla araştırmadan elde edilen sonuçların paydaşlarla paylaşılarak alana ve meslek mensuplarına önemli katkılar sağlayacağı düşünülmektedir. Bu bağlamda, sürecin temelinde yer alan sınıf öğretmenlerinin yaptıkları ev ziyaretlerinin öğretmen-veli ve öğretmen- öğrenci ilişkilerine yansımalarına ilişkin yaşantılarının ve bakış açılarının ortaya çıkarılması amaçlanmış ve bu amaca ulaşmak için şu sorulara cevap aranmıştır:

1. Öğretmenler, ev ziyaretlerinin gerekliliğine ilişkin deneyimlerini nasıl ifade etmektedirler?
2. Öğretmenler, ev ziyaretlerinde dikkat edilmesi gereken hususlara ilişkin deneyimlerini nasıl ifade etmektedirler?
3. Öğretmenler, yaptıkları ev ziyaretlerinin öğretmen-veli ilişkisine yansımalarına ilişkin deneyimlerini nasıl ifade etmektedirler?

4. Öğretmenler, yaptıkları ev ziyaretlerinin öğretmen- öğrenci ilişkisine yansımalarına ilişkin deneyimlerini nasıl ifade etmektedirler?
5. Öğretmenler, yaptıkları ev ziyaretlerinde karşılaştıkları güçlüklerle ilişkin deneyimlerini nasıl ifade etmektedirler?
6. Öğretmenler, ev ziyaretlerinin daha etkili hale getirilmesine ilişkin önerilerini nasıl ifade etmektedirler?

YÖNTEM

2.1. Araştırmanın Modeli

Bu araştırmada nitel araştırma desenlerinden olgu bilim (fenomenoloji) kullanılmıştır. Olgu bilim deseni farkına varabildiğimiz fakat derinlemesine ve ayrıntılı bir algıya sahip olmadığımız olgulara odaklanmaktadır. Bireyin kendi bakış açısıyla tecrübe ve algılarını ön plana çıkartmak isteyen bir araştırma desendir. Bu desen, insanların bir durumu nasıl deneyimlediklerinin derinlemesine ve titizlikle betimlenmesidir. Bize tümüyle yabancı olmayan aynı zamanda da tam anlamını kavrayamadığımız olguları araştırmayı amaçlayan çalışmalar için olgu bilim uygun bir araştırma zemini oluşturur (Yıldırım & Şimşek, 2018). Olgu bilim deseni kullanılan çalışmalarda çalışmanın odağındaki olguları ve araştırılan gerçeği deneyimleyen, olgulara ait yaşantıya sahip olan, bu olguları yansıtabilecek kişilerden veya gruplardan veriler elde edilmektedir (Creswell, 2020). Bu araştırmada, ev ziyaretleri ile ilgili olarak öğretmenlerin deneyimleri ele alındığından olgu bilim desenine göre düzenlenmiştir.

2.2. Çalışma Grubu

Araştırmanın örnekleminin belirlenmesinde amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme ve kolay ulaşılabilir durum örnekleme kullanılmıştır. Önceden belirlenen ölçütleri karşılayan durumlar üzerinde yapılan çalışma olarak tanımlanan ölçüt örneklemede ölçüt araştırmacı tarafından oluşturulabildiği gibi önceden hazırlanmış ölçütler listesi de kullanılabilir (Marshall & Rossman, 2014). Bu çalışmada söz konusu olayı deneyimleyen bireylerden veri toplanması yoluna gidildiği için amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme tercih edilmiştir (Creswell, 2021; Yıldırım & Şimşek, 2018). Ölçüt örneklemede gözlem unsurları belirli özelliklere sahip bireyler, durumlar ya da nesnelere veri kaynağı olarak örnekleme dahil edilir (Büyüköztürk & diğ. 2023). Yine araştırmanın örnekleminin belirlenmesinde, araştırmacının kolay ulaşabileceği okullar ve bu okullardaki öğretmenlerden düzenli ev ziyaretleri gerçekleştirenler, gönüllülük esasına göre çalışmaya dahil edildiğinden dolayı, kolay ulaşılabilir durum örnekleme (Yıldırım & Şimşek, 2018) tercih edilmiştir. Bu bağlamda araştırmanın çalışma grubunu 2022-2023 Eğitim öğretim yılında Samsun'da bulunan 6 okulda görev yapan 20 ilkokul (sınıf) öğretmeni oluşturmaktadır. Çalışma grubundaki öğretmenlere ilişkin bilgiler Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1*Katılımcıların Demografik Özellikleri*

Kod	Branşı	Cinsiyeti	Okutulan Sınıf	Kıdem Yılı	Eğitim Durumu
Ö1	Sınıf öğret.	K	1	10	Lisans
Ö2	Sınıf öğret.	K	1	15	Lisans
Ö3	Sınıf öğret.	E	2	15	Lisans
Ö4	Sınıf öğret.	E	1	18	Lisans
Ö5	Sınıf öğret.	K	2	18	Lisans
Ö6	Sınıf öğret.	E	3	21	Lisans
Ö7	Sınıf öğret.	E	1	10	Lisans
Ö8	Sınıf öğret.	E	1	10	Lisans
Ö9	Sınıf öğret.	K	4	17	Lisans
Ö10	Sınıf öğret.	E	4	12	Lisans
Ö11	Sınıf öğret.	K	2	14	Lisans
Ö12	Sınıf öğret.	K	1	15	Lisans
Ö13	Sınıf öğret.	K	3	20	Lisans
Ö14	Sınıf öğret.	E	4	18	Lisans
Ö15	Sınıf öğret.	E	4	20	Lisans
Ö16	Sınıf öğret.	E	2	19	Lisans
Ö17	Sınıf öğret.	K	3	20	Lisans
Ö18	Sınıf öğret.	E	3	13	Lisans
Ö19	Sınıf öğret.	E	4	17	Lisans
Ö20	Sınıf öğret.	E	3	20	Lisans

Tablo 1'e bakıldığında, katılımcıların 8'inin kadın, 12'sinin erkek olduğu; bunların 6'sının 1. sınıfı, 4'ünün 2. sınıfı, 5'inin 3. sınıfı ve 5'inin de 4. sınıfı okuttuğu görülmektedir. Kıdem yıllarının ise 10-21 yıl arasında dağıldığı ve hepsinin lisans düzeyinde eğitime sahip oldukları anlaşılmaktadır.

2.3. Veri Toplama Araçları

Çalışmada verilerin elde edilmesi amacıyla araştırmacılarca yarı yapılandırılmış görüşme formu oluşturulmuştur. Bu formun temel dayanağı öğretmenlerin yaptığı ev ziyaretlerinin öğretmen-veli ve öğretmen-öğrenci ilişkilerine yansımalarının tespit edilmesidir. Öncelikle konu ilgili literatür taraması yapılarak yaklaşık 40 soruluk havuz hazırlanmıştır. Bu aşamada sorular katılımcıların özellikleri dikkate alınmadan hazırlanmıştır. Ardından sorular katılımcı grubun özellikleri dikkate alınarak yeniden düzenlenmiş ve 9 soruluk bir görüşme formu oluşturulmuştur. Hazırlanan bu form biri ölçme ve değerlendirme uzmanı ikisi eğitim yönetimi uzmanı olmak üzere üç kişiden oluşan uzman gurubun görüşüne sunulmuştur. Eğitim yönetimi uzmanları soruların birbirine daha uyumlu hale getirilmesi ve benzer niteliğe yakın soruların kaldırılması önerisinde bulunmuştur. Ölçme uzmanı ise görüşmenin amacı, içeriği ve görüşme sürecine yönelik bilgilendirici metin eklenmesi gerektiğini belirtmiştir. Uzman görüşleri doğrultusunda görüşme formu düzenlenerek altı sorudan oluşan görüşme formu hazırlanmıştır. Hazırlanan bu formun pilot çalışması için 4 sınıf öğretmenine uygulanmıştır. Pilot uygulama çalışmasında yarı yapılandırılmış formların uygulanabilirliği yönünde olumlu dönütler alındıktan sonra asıl uygulamaya geçilmesine karar verilmiştir. Araştırmada iç geçerliğin sağlanmasına özen gösterilmeye çalışılmıştır. Zira, iç geçerlik, ölçme aracının, araştırma kapsamındaki değişkenleri ne derece doğru ve güvenilir bir şekilde ölçtüğünü göstermektedir (Fraenkel & Wallen, 2006). Bu bağlamda, geçerlik ve güvenilirliğin sağlanması önemli bir gösterge olarak görülmesinden dolayı, görüşme formunun kapsam geçerliğinin sağlanması amacıyla uzman görüşlerine başvurulmuş ve

pilot uygulama yapılmıştır. İç geçerliğin sağlaması için görüşme formunun içeriği, alanda uzman akademisyenler tarafından değerlendirilmiş ve soruların amaca uygunluğu, kapsamı ve anlaşılabilirliği konularında geri bildirim alınmıştır (Merriam, 2013; Patton, 2014). Ayrıca bulguların sunumunda katılımcıların ifadelerinden doğrudan alıntılar yapılarak araştırma bulguları desteklenmiş ve katılımcı doğrultması/teyidi sağlanmaya çalışılmıştır. Dış geçerlik, araştırma sonuçlarının farklı zamanlarda ve farklı örneklem gruplarında genellenebilirliğini gösterir. Bu çalışmada dış geçerliği sağlamak amacıyla farklı okullardan farklı özelliklere sahip katılımcıların araştırmaya dahil edilmesine çalışılmıştır. Bu durumun, bulguların genellenebilirliği yönünden araştırmaya katkı sağlayacağı (Shadish, Cook & Campbell, 2002) düşünülmektedir. Dış güvenilirliği sağlamak amacıyla ise görüşme süreci ve soruların standardizasyonu sağlanmaya çalışılmış, katılımcıların tümüne aynı sorular yöneltilmiş ve benzer şartlarda görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Zira, dış güvenilirlik, araştırmanın başka zamanlarda ve benzer koşullarda tekrarlandığında yakın sonuçları ortaya koyup koyamayacağı ile ilgilidir (Yin, 2018). Yine bu bağlamda, amaçlı örneklem ve başka araştırmacının kodlamalar yapması ve kodların karşılaştırılması gibi yöntemlere başvurulmuştur.

2.4. Verilerin Toplanması

Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Etik Kurul'undan 29.03.2023 tarih ve 2023-168 sayılı etik kurul kararı alınarak öğretmenlerle görüşmeye başlanmıştır. Araştırmanın verileri 2022-2023 Eğitim öğretim yılında Samsun'da 6 ilkokulda görev yapan 20 sınıf öğretmeni ile görüşmeler yapılarak elde edilmiştir. Katılımcılara telefon ile ulaşıp çalışma hakkında bilgi verilmiş, gönüllü olarak katılım sağlamayı kabul edenler ile randevular oluşturularak planlama yapılmıştır. Öğretmenlerle görüşmeye başlamadan önce daha rahat görüşme sağlamak adına okulda sohbet ortamları oluşturularak samimi bir atmosfer oluşturulmaya çalışılmıştır. Öğretmenlere görüşme formundaki sorular yöneltilmiş ve hiçbir şekilde yönlendirmelerde bulunulmamıştır. Görüşmeler, kabul eden öğretmenlerin ses kaydı alınarak yürütülmüş, ses kaydı alınmasını kabul etmeyenlerin verdikleri cevaplar araştırmacı tarafından not alınarak kayda alınmıştır. Alınan notlar görüşme yapılan öğretmenlere e posta yoluyla gönderilerek teyit alınmış, eksik görülen ve yanlış anlaşılabilir noktaların düzeltilmesi sağlanmıştır. Görüşmeler nisan ve mayıs aylarında her bir katılımcı ile tek tek görüşülerek gerçekleştirilmiştir. Görüşmeler yaklaşık olarak 30 ile 35 dk aralığında gerçekleşmiştir. Veriler değiştirilmeden word formatında düzenlenmiş ve analize hazır hale getirilmiştir. Etik kurallar gereği öğretmenlerin kimlik bilgileri gizli tutulmuş ve söyledikleri ise Ö1, Ö2, ...Ö20 şeklinde kodlanarak çalışmaya dahil edilmiştir. Görüşme kaydı alınan öğretmenlerin söyledikleri transkript edilerek word belgesi haline getirildikten sonra, e posta ile kendilerine gönderilerek teyit etmeleri istenmiştir. Öğretmenlerin tamamı yapılan kayıtların söylediklerinin aynısı olduğunu teyit etmişlerdir. Araştırmada geçerlik ve güvenilirliğin sağlanması için, inandırıcılık yönünden uzun süreli etkileşim, derinlik odaklı veri toplama, uzman incelemesi ve katılımcı teyidi; transfer edilebilirlik açısından, amaçlı örnekleme ve teyit incelemesi yöntemleri kullanılmıştır.

2.5. Verilerin Analizi

Yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak elde edilen verilerin analizinde içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. İçerik analizinin amacı, araştırmada elde edilen verileri açıklayabilecek özellikte kavramlara ve ilişkilere ulaşmaktır. Bu bağlamda birbirine benzeyen veriler belirli kavramlar ve temalar altında birleştirilerek okuyucunun rahat anlayacağı bir şekilde organize edilerek yorumlanır ((Neuman, 2014; Yıldırım & Şimşek, 2018). İçerik analizinde içeriğin görünen boyutlarından daha ziyade görünmeyen noktaları ortaya çıkarılmaya çalışılır (Yüksel, 2019). Bu araştırmada görüşmelerden elde edilen bulgular hiçbir değişiklik yapılmadan MS Word ortamında yazıya aktarılmıştır. Öncelikle konuya vakıf olan iki araştırmacı, analizde uyulacak ilkeler ve analizin nasıl yapılacağı konusunda fikir birliğine varmışlardır. Bu bağlamda elde edilen veriler, araştırmacılarca ayrı ortamlarda bireysel olarak kodlanmış, daha sonra

kodlardan kategoriler oluşturulmuştur. Verilerin kodlaması yapılırken satır satır analiz etme yaklaşımına yer verilmiştir. Kodlamalarda öğretmenlere Ö1, Ö2, Ö3 ...şeklinde kodlar verilmiştir. Araştırmacıların bireysel olarak yaptıkları kodlamalarda çok fazla görüş ayrılığı görülmemiştir. Bu aşamadan sonra araştırmacılar bir araya gelerek yaptıkları analizleri karşılaştırarak kodlar ve kategoriler konusunda fikir birliğine varmışlardır. İçerik analizi yapılırken toplanan verileri etkili ve verimli bir şekilde yansıtmak için sıklıkla doğrudan alıntı yapılmıştır (Yin, 2014).

BULGULAR

Bu bölümde araştırmada ulaşılan bulgulara ve bulgulara dayalı olarak yapılan yorumlamalara yer verilmektedir.

Öğretmenler, ev ziyaretlerinin gerekliliğine ilişkin deneyimlerini nasıl ifade etmektedirler? Sorusuna ilişkin elde edilen veriler analiz edilerek kod ve kategoriler oluşturularak Tablo 2 'de sunulmuştur.

Tablo 2

Öğretmenlerin Ev Ziyaretlerine İlişkin Deneyimleri

Kategori	Kod	Katılımcı
İletişim ve ilişkiler üzerindeki etkisi	Öğretmen-veli iletişim ve ilişkisini güçlendirme	Ö1, Ö6, Ö7, Ö17, Ö20
	Öğretmen- öğrenci ilişkisine olumlu katkı	Ö1, Ö3, Ö6, Ö7, Ö11
	Öğrenci motivasyonunu artırma	Ö1, Ö19, Ö20
Öğrencin ve aile yapısını anlama	Problemlili öğrenciyi anlama ve çözümleme	Ö3, Ö5, Ö8, Ö10, Ö12, Ö15
	Öğrencinin ev ortamının önemi ve etkileri	Ö3, Ö4, Ö6, Ö9, Ö14
	Aile yapısının öğrenci başarısına etkisi	Ö2, Ö18
Okul-aile işbirliği ve öğrenci desteği	Öğrencinin ihtiyaçlarını tespit ve destekleme	Ö3, Ö6, Ö7, Ö11, Ö13, Ö15, Ö18, Ö20
	Velilerin samimi ve anlayışlı yaklaşımları	Ö6, Ö7, Ö11, Ö17, Ö20
	Okul ve aile arası iş birliğini artırma	Ö6, Ö7, Ö17

Öğretmenlerin ev ziyaretleri hakkındaki deneyimleri, iletişim ve ilişkiler üzerindeki etkisi, öğrenci ve aile yapısını anlama ve okul-aile iş birliği ve öğrenci desteği şeklinde üç kategori altında incelenmiştir. “İletişim ve ilişkiler üzerindeki etkisi” kategorisinde en fazla “Öğretmen-veli iletişim ve ilişkisini güçlendirme ve öğretmen- öğrenci ilişkisine olumlu katkı” kodları oluşturulmuştur. Bu açıklamaları destekler nitelikteki bazı katılımcı görüşleri şu şekildedir:

Velî-öğretmen-öğrenci arasındaki sağlıklı ve güçlü bir iletişim kurmayı sağlıyor. Öğrencinin motivasyonunu artırıyor (Ö1. “Ev ziyaretleri öğretmenin öğrenciye gereken şekilde yön verebilmesi için çok önemlidir. Çünkü ev ziyareti demek samimiyet demektir. Ev ziyareti demek sizi anlamaya geldim demektir” (Ö11). “Ev ziyaretleri öğrencilerin akademik başarısının

artmasını sağlıyor” (Ö19). “Ev ziyaretleri sorunlu öğrencileri daha iyi tanımamızı ve sorunlarına çözüm bulmamızı sağlıyor” (Ö20).

Ev ziyaretleri, öğretmenlere öğrencinin aile yapısının ve ev ortamının anlaşılmasında yardımcı olmaktadır. Aile yapısı, öğrencinin akademik başarısı üzerinde önemli bir etkiye sahip olabilir ve ev ziyaretleri bu bağı anlamak için bir fırsat sunmaktadır. Öğretmenlerin en fazla üzerinde durduğu kod “Problemlili öğrenciyi anlama ve çözümleme” olduğu tespit edilmiştir. Öğretmenlerin bu konudaki ifadelerinden bazıları aynen şu şekildedir:

“Özellikle sınıfta yalnız, tedirgin, ürkek ya da tam tersi hırçın ve saldırgan tavırlar sergileyen çocukların ev ortamlarını bilmek ve sorunun ardındaki problemleri tespit edebilmek adına önemli olduğunu düşünüyorum” (Ö3). “... Öğrencinin yaşadığı ortamı görmek ve aileyi tanımak için gereklidir. Süreklilik olmadan, tüm velilere gitmek gereksiz ve tabii ki amacını aşmadan yapılmalı” (Ö5). “Bazı sorunlu öğrencileri tanımak için gerekli olduğunu düşünüyorum ama her öğrenci için gerekli değil bence” (Ö8). “Özellikle 1. sınıf öğretmenlerinin öğrenciyi, ailesini ve yaşadığı ortamı dahi iyi tanıması açısından çok önemli olduğunu düşünüyorum” (Ö18).

Ev ziyaretleri, öğretmenlerin velilerle daha samimi ve anlayışlı bir ilişki geliştirmesine yardımcı olmaktadır. Ayrıca, ev ziyaretleri öğretmenlere öğrencilerin ihtiyaçlarını tespit etme ve destekleme konusunda önemli bilgiler sağlamaktadır. Bu sayede, öğretmenler öğrencilerin gereksinimlerine daha uygun bir şekilde yanıt verebilir ve eğitim sürecinde daha etkili bir şekilde destekleyebilir. Öğretmenlerin en fazla üzerinde durduğu kod “Öğrencinin ihtiyaçlarını tespit ve destekleme” olduğu tespit edilmiştir. Öğretmenlerin konu ile ilgili ifadelerinden bazıları aşağıda aynen gösterilmiştir:

... “Kağıtta görsek bile anlayamayacağımız çoğu şeyi ev ziyaretlerinde kendi gözlemlerimiz ile daha net görüyoruz. Nesnel sorulara aile ve özellikle öğrenciler nesnel olmayan öznel cevaplar verebiliyor. Bunun nedeni bazen sorudan utanma bazen soruyu net anlayamama olabiliyor. Bu yüzden öğretmenin kendi yapmış olduğu gözlemler daha önemlidir. Öğretmen doğru gözlemler yaptığında da daha gerçekçi bir bakış açısıyla öğrenciye yaklaşma fırsatı yakalıyor” (Ö11).

“Öğretmenler, yaptıkları ev ziyaretlerinde dikkat edilmesi gereken hususlara ilişkin deneyimlerini nasıl ifade etmektedirler? Sorusu ile ilgili veriler analiz edilerek kod ve kategoriler oluşturularak Tablo 3’ de sunulmuştur.

Tablo 3

Ev Ziyaretlerinde Dikkat Edilecek Hususlar

Kategori	Kod	Katılımcı
Gözlemlenen Hususlar	Çalışma ortamı ve fiziksel koşullar	Ö1, Ö2, Ö6, Ö7, Ö8, Ö12, Ö13, Ö14, Ö17,
	Sosyo- ekonomik durum	Ö1, Ö2, Ö4, Ö6, Ö9, Ö11, Ö13, Ö19,
	Aile tutumu ve iletişim	Ö7, Ö8, Ö11, Ö16, Ö18, Ö20
	Aile ve öğrenci ilişkisi	Ö3, Ö5, Ö10, Ö14, Ö16
	Öğrenci ihtiyaçları ve özel durumlar	Ö4, Ö9, Ö12, Ö14,

Ev ziyaretleri, öğrencilerin evdeki sosyal ve ekonomik durumlarını, aile dinamiklerini ve öğrencinin çalışma ortamını gözlemlemek için kullanılan bir yöntemdir. Tablo 3’de öğretmenlerin bu ziyaretlerde hangi faktörlere dikkat ettiklerini kategoriler çerçevesinde

değerlendirilmiştir. Gözlemlenen hususlar kategorisi çerçevesinde "Çalışma ortamı ve fiziksel koşullar" kodu, öğrencinin ders çalışma ortamını, evdeki imkanları ve fiziksel olanakları değerlendirmek için kullanılır. Bu kod altında, öğrencinin kişisel alanı, rahatlık ve huzur seviyesi, evin fiziksel durumu gibi faktörler gözlemlenir. Öğretmenlerin en fazla üzerinde durduğu Kod "Çalışma ortamı ve fiziksel koşullar" olduğu tespit edilmiştir. Bu kodla ilgili bazı öğretmenlerin görüşleri aynen şu şekildedir:

"Öğrencinin ders çalışma ortamı gibi ölçütlere göre gözlem yapıyorum" (Ö1). "Evin fiziksel olanaklarına bakıyorum" (Ö2). "Çocuğun kendine ait odasının olup olmadığını, çocuk ile ailenin iletişimini, evin fiziksel koşullarının nasıl olduğuyla alakalı gözlemler yapıyorum" (Ö6).

"Öğrencinin sosyal ve ekonomik durumu" kodu, ailenin sosyo-ekonomik durumunu ve çocuğun ulaşabildiği imkanları anlamak için kullanılır. Bu, öğrencinin yaşadığı ortamın koşullarını, ailenin gelir düzeyini ve öğrencinin ihtiyaçlarını belirlemeye yardımcı olur. Konu ile ilgili katılımcı görüşleri aynen aşağıdaki gibidir:

"Aile yapısı, ailenin sosyal ve ekonomik durumuna bakıyorum" (Ö6). "Çocuğun sosyal ve ekonomik açıdan ulaşabildiği imkânları inceliyorum." (Ö9) "Ailenin sosyo-ekonomik seviyesi ve sosyo- kültürel durumunu inceliyorum" (Ö11).

"Aile tutumu ve iletişim" ve "aile ve öğrenci ilişkisi" kodları, öğrenci ve aile arasındaki ilişkiyi ve iletişimi değerlendirmek için kullanılır. Bu Kategori altında, ailenin çocuğa yaklaşımı, tutumu, iletişim seviyesi ve çocuğun ailesiyle ilişkisi gözlemlenir. Bazı öğretmenlerin konu ile ilgili görüşleri aşağıda aynen gösterilmiştir:

"Öğrencinin kişisel alanı var mı, evinde rahat ve huzurlu mu yoksa tedirgin ve mutsuz mu, aile fertleriyle ilişkisi nasıl, evine gittiğimde bana karşı tutumu nasıl ona bakıyorum" (Ö3). "Öğrencinin ailesi ile iletişimi ve öğretmeni ile iletişim seviyesini dikkate alarak gözlemliyorum" (Ö8). "Ailenin çocuğu ile iletişimine dikkat ediyorum" (Ö17).

"Öğrenci ihtiyaçları ve özel durumlar" kodu, öğrencilerin bireysel ihtiyaçlarını ve özel durumlarını değerlendirmek amacıyla yapılan ev ziyaretlerini kapsamaktadır. Bu kapsamdaki katılımcı görüşleri aynen şu şekildedir:

"Çocuğa ait onu yansıtan öğeler, kardeş ile paylaşılan alan; anne babanın iş durumu, çocuğa karşı tutumu, evde çocuğa ait sorumlulukların neler olduğuna bakıyorum" (Ö12). "Aile tanışması, ailenin geçim durumu, öğrenci ile ilgili bilinmesi gereken özel konuları araştırıyorum" (Ö18).

Öğrenci ihtiyaçları ve özel durumlar kodu, eğitimde fırsat eşitliğini sağlamak ve her öğrencinin bireysel gereksinimlerine uygun bir öğrenme ortamı oluşturmak için önemlidir. Ev ziyaretleri bu noktada kritik bir rol oynayarak öğrencilerin desteklenmesine ve başarılı bir eğitim deneyimi yaşamalarına katkı sağlar.

"Öğretmenler, yaptıkları ev ziyaretlerinin öğretmen-veli ilişkisine yansımalarına ilişkin deneyimlerini nasıl ifade etmektedirler? Sorusuna ilişkin öğretmenlerin ifadeleri analiz edilerek elde edilen veriler kategoriler ve kodlar oluşturularak Tablo 4' de sunulmuştur.

Tablo 4*Ev Ziyaretlerinin Öğretmen-Veli İlişkilerine Yansımaları*

Kategori	Kod	Katılımcı
Ev Ziyaretlerinin Etkileri	Samimiyet ve güven artışı	Ö1, Ö4, Ö8, Ö9, Ö10, Ö11, Ö12, Ö13, Ö14, Ö16, Ö17, Ö18, Ö19
	İletişim ve işbirliği artışı	Ö1, Ö3, Ö5, Ö6, Ö7, Ö11, Ö12, Ö13, Ö15, Ö17,
	Değer ve takdir duygusunun artması	Ö4, Ö6, Ö14, Ö16, Ö17
	Ev ortamının anlaşılması ve problemlerin tespiti	Ö2, Ö20,

Elde edilen veriler “ev ziyaretlerinin etkileri” kategorisi altında “samimiyet ve güven”, “iletişim ve iş birliği artışı”, “değer ve takdir duygusunun artması” ve “ev ortamının anlaşılması ve problemlerin tespiti” kodlarına ayrılarak değerlendirilmiştir. Öğretmenlerin ev ziyaretlerinin yoğun olarak samimiyet ve güveni artırdığı ve iletişim ve iş birliğini geliştirdiğini dile getirdikleri görülmüştür.

Samimiyet ve güven artışı kodu, ev ziyaretlerinin öğretmen-veli ilişkilerine olumlu etkilerinden birini temsil eder. Ev ziyaretleri, öğretmen ve veli arasında daha samimi ve güvenilir bir ilişkinin gelişmesine katkı sağlar. Öğretmenlerin en fazla üzerinde durduğu kod’un “*Samimiyet ve güven artışı*” olduğu tespit edilmiştir. Öğretmenlerin bu konudaki görüşlerinden bazıları aynen şu şekildedir:

“Daha çok samimiyetin artması birebir ilişkilerde ortak değerın çocuk olduğunun vurgulanmasını görüyorum” (Ö14). “Veli ile samimi bir ortamda bulunmak veliye kendisini önemsediyimizi hissettiriyor” (Ö17). “Veli ziyaretleri öğretmen ve veli arasındaki samimiyeti artırıyor. Veli ve öğretmen birbirlerine daha çok güven duyuyorlar” (Ö19).

İletişim ve iş birliği kodu, ev ziyaretlerinin öğretmen-veli ilişkilerine olan olumlu etkilerini temsil eder. Bu kod altında elde edilen verilerde, ev ziyaretlerinin öğretmen-veli iletişimini artırdığını ve bir iş birliği oluşturduğunu gösteren ifadeler yer almaktadır. Öğretmenlerin bu açıklamayı destekleyen ifadelerinden bazıları aynen şu şekildedir:

“Ev ziyaretlerinden sonra özellikle ilgisiz velilerin davranışlarında olumlu yönde değişiklikler oluyor. Ziyaretler sonrasında bu veliler okulla ilgili konularda daha hassas davranmaya başlıyorlar. Birebir iletişim kurmak öncesine göre epey kolaylaşıyor” (Ö3). “Veli toplantılarına katılım daha fazla oluyor, okulda olan etkinliklere katılım çoğalıyor ve eğitimin bir parçası da benim diyerek destek çoğalıyor. Veli ile öğretmen arasındaki mesajların her iki taraf için de daha sağlıklı ve güçlü şekilde algılanmasını sağlıyor. Birbirini anlayan ve aynı ortak hedefe varmak isteyenler amaçlarını daha kolay gerçekleştiriyorlar...” (Ö11).

Değer ve takdir duygusunun artması kodu, ev ziyaretlerinin öğretmen-veli ilişkilerine olan olumlu etkilerini temsil eder. Ev ziyaretleri, velilere ve öğrencilere değer verildiği hissini güçlendirir ve takdir duygusunu artırır. Bu da velilerin ve öğrencilerin kendilerini değerli hissetmelerini sağlar. Öğretmenlerin konu ile ilgili görüşlerinden bazıları aynen şu şekildedir:

“Hem öğrencinin hem de velinin öğretmene olan güvenini artırıyor. Veli kendisine değer verildiği düşüncesine sahip oluyor” (Ö4). “Çocuklarının değer gördüğüne inanmaktadırlar. Böylece öğrencimizin eğitimine gerekli desteği daha çok vermektedir ve öğretmene daha da güvenmektedirler” (Ö6).

Ev ortamının anlaşılması ve problemlerin tespiti kodu, ev ziyaretlerinin öğretmenler için önemli bir araç olduğunu vurgular. Bu kod altında toplanan verilerde, ev ziyaretlerinin öğretmenlere öğrencilerin ev yaşamıyla ilgili önemli bilgiler sağladığı ifade edilmektedir. Öğretmenlerin bu konudaki görüşlerinden bazıları aynen aşağıdaki gibidir:

“Velinin ev ortamını görmek öğrenciye daha olumlu yaklaşmayı sağlıyor ve bazı problemlerin sebepleri daha iyi anlaşılıyor” (Ö2). “Ev ziyaretleri sayesinde veli ve öğretmen birbirlerini daha iyi anlayabilirler. Bu da aralarındaki sorunlara çözüm bulmayı kolaylaştırıyor” (Ö20).

“Öğretmenler, yaptıkları ev ziyaretlerinin öğretmen- öğrenci ilişkisine yansımalarına ilişkin deneyimlerini nasıl ifade etmektedirler? Sorusuna ilişkin veriler analiz edilerek kategori ve kodlar halinde düzenlenerek Tablo 5’ de sunulmuştur.

Tablo 5

Ev Ziyaretlerinin Öğretmen- Öğrenci İlişkisine Yansımaları

Kategori	Kod	Katılımcı
Öğretmen-öğrenci ilişkisine yansımaları	Yakınlık ve bağlılık	Ö1, Ö2, Ö3, Ö6, Ö7, Ö8, Ö9, Ö10, Ö14, Ö17, Ö20
	Öğrenci memnuniyeti	Ö1, Ö3, Ö5, Ö6, Ö13, Ö16, Ö17, Ö18, Ö19
	Güven ve saygı	Ö1, Ö4, Ö7, Ö8, Ö12, Ö18
	Değer verilme ve saygı görme	Ö2, Ö4, Ö8, Ö15
	Öğretmenin öğrenciyi tanınması	Ö3, Ö11, Ö15, Ö16
	Motivasyon ve ilgilenme	Ö2, Ö6, Ö11,
Özgüven ve Kendini İfade Etme	Ö1, Ö6, Ö12,	

Öğretmenlerin ifadeleri doğrultusunda ev ziyaretlerinin öğretmen öğrenci ilişkisine yansımalarına bakıldığında; öğretmenlerin öğrencilerle yakınlık ve bağ kurmalarında ve öğrenci memnuniyetinde oldukça etkili olduğu görülmektedir. Yakınlık ve bağlılık: Bu kod, öğrenci-öğretmen ilişkisindeki duygusal yakınlığı ifade eder. Öğretmenlerin öğrencilerine samimi bir şekilde yaklaşması, empati göstermesi ve öğrencilerle güvenilir bir ilişki kurması bu kategorinin temelini oluşturur. Öğretmenlerin en fazla üzerinde durduğu Kod’un “*Yakınlık ve bağlılık*” olduğu tespit edilmiştir. Öğretmenlerin konu ile ilgili ifadelerinden bazıları şu şekildedir:

“Öğrenciler, öğretmenlerinden korkmuyor ve onları daha çok seviyor” (Ö1). “Öğretmeniyle daha yakın bir bağın olmasıyla gurur duyan öğrenciler de oluyor” (Ö2). “Öğretmen ile daha saygılı ve daha içten bir ilişki kurulmasını sağlayıcı etkisi oluyor” (Ö8). “Öğrencinin öğretmeni ile velisinin ilişki içinde olduğunu görmesi öğretmene olan bağı da güçlendiriyor” (Ö14).

Öğrenci memnuniyeti: Bu kod, öğrencilerin okul ortamında mutlu olmalarını ve memnuniyetlerini vurgular. Öğrencilerin derslerden zevk almaları, sosyal etkinliklere katılmaları, okulda kendilerini desteklenmiş hissetmeleri ve öğrenme ihtiyaçlarına uygun bir şekilde karşılanmaları bu kategori altında değerlendirilir. Bu bağlamdaki öğretmen görüşlerinden bazıları şu şekildedir:

“Öğrencilerimiz çok mutlu oluyor. Veliler çok mutlu oluyor ve çok istekliler” (Ö5). “Ziyaretlerin olumlu etkisi veliden öğrenciye de yansıyor öğrenci mutlu oluyor” (Ö16). “Öğrencinin öğretmenini yaşadığı yerde görmesi onu çok mutlu ediyor” (Ö17).

Güven ve saygı: Bu kod, öğrenci-öğretmen ilişkisinde güven ve saygının önemini vurgular. Öğrencilerin öğretmenlerine güvenmeleri ve saygı duymaları, sağlıklı bir öğrenme ortamının oluşmasını sağlar. Bu bağlamdaki öğretmen görüşlerinden bazıları şu şekildedir:

“Öğrenci öğretmenin gözünde kendinin ve ailesinin değerli olduğunu düşünüyor ve öğretmenine güveni artıyor” (Ö4). “Öğretmen ve öğrenci arasında güvenli bir bağ kurulmasını sağlamaktadır” (Ö7). “Öğrencinin kendini daha değerli hissetmesini sağlayarak öğretmenin kendisine saygı duyup evine kadar geldiğini düşünerek, öğretmen ile daha saygılı ve daha içten bir ilişki kurulmasını sağlayıcı etkisi oluyor” (Ö8).

Değer verilme ve saygı görme: Bu kod öğrencilerin değer gördüklerini hissetmelerini ve saygı gördüklerini bilerek hareket etmelerini vurgular. Öğrencilerin öğretmenleri tarafından takdir edilmesi, başarılarına değer verilmesi ve fikirlerinin önemsendiğini hissetmeleri olarak değerlendirilmektedir. Öğretmenlerin bu açıklamayı destekler nitelikteki ifadelerinden bazıları şu şekildedir:

“Öğrenci öğretmenin gözünde kendinin ve ailesinin değerli olduğunu düşünüyor ve öğretmenine güveni artıyor” (Ö4). “Öğrencinin kendini daha değerli hissetmesini sağlayarak öğretmenin kendisine saygı duyup evine kadar geldiğini düşünerek, öğretmen ile daha saygılı ve daha içten bir ilişki kurulmasını sağlayıcı etkisi oluyor” (Ö8).

Öğretmenin öğrenciyi tanınması: Bu kod, öğretmenlerin öğrencilerini iyi tanıyarak onlara uygun yaklaşımlar geliştirmesini vurgular. Öğretmenlerin öğrencilerinin öğrenme stillerini, ilgi ve yeteneklerini, güçlü ve zayıf yönlerini anlamaları olarak değerlendirilir. Öğretmenin öğrenciyi tanınması, öğrencilerin ihtiyaçlarına uygun eğitim sunmalarını ve başarılarını artırmalarını sağlar. Öğretmenlerin konu ile ilgili ifadelerinden bazıları şu şekildedir:

“... Öğretmenin aileye yakın olması çocuğun motive olmasını sağlıyor. Çünkü öğretmenin aileye yakın olması demek öğrencinin gözünde; ailenin her zaman okulda çocuğun yanında olması olarak algılanıyor. Öğretmen o öğrenciyi çok iyi tanıdığı için herhangi bir sıkıntısında o öğrenciye doğru bir reçete yazabiliyor. Ders çalışma verimi düşük bir öğrenci 2+1 sobalı bir evde yaşıyorsa burada öğrenciden önce aile ile görüşülmelidir. Sorunu bilmek o problemi çözebileceğimiz anlamına gelmez. Çözüm önerisi için mevcut şartları çok iyi bilmeliyiz” (Ö11). “Öğretmen de öğrencinin yaşadığı ortamı gözlemleyip öğrenme ortamını çocuğun durumuna göre düzenleme şansına sahip oluyor” (Ö15).

Motivasyon ve ilgilenme: Bu kod, öğrencilerin motivasyonunu yükseltmek ve ilgilerini canlı tutmak üzerine odaklanır. Öğrencilerin öğrenme sürecine aktif olarak katılmaları, kendilerini geliştirmeye istekli olmaları ve hedeflere odaklanmaları bu kategori altında değerlendirilir. Öğretmenlerin konuya ilişkin ifadelerinden bazıları şu şekildedir:

“Öğrenciyi pozitif yönde etkiliyor. Öğrencinin ailevi eksikleri görülünce öğrenciye karşı daha anlayışlı davranıyor” (Ö2). “Öğrencilerimin ziyaretlerden önce ciddiyetle evde sorumluluklarına uyduğunu, öğrencinin öğretmene güveninin arttığını, ziyaretlerden sonra da sınıf ortamında kendilerini daha çok ön plana çıkardıklarını, sıklıkla söz aldıklarını, fikirlerini söylemede daha rahat davrandıklarını gözlemliyorum” (Ö12).

Özgüven ve kendini ifade etme: Bu kod, öğrencilerin özgüvenlerini geliştirmelerini ve düşüncelerini etkili bir şekilde ifade etmelerini vurgular. Öğrencilerin kendi yeteneklerine güvenmeleri, fikirlerini rahatlıkla ifade etmeleri ve kendilerini başkalarına anlatabilmeleri bu kategori altında değerlendirilir. Öğretmenlerin bu konudaki ifadelerinden bazıları şu şekildedir:

“Bazı öğrencilerde okula olan kaygıları azalıp başarı sağlanıyor” (Ö6). “ziyaretlerden sonra da sınıf ortamında kendilerini daha çok ön plana çıkardıklarını, sıklıkla söz aldıklarını, fikirlerini söylemede daha rahat davrandıklarını gözlemliyorum” (Ö12).

Öğretmenler, yaptıkları ev ziyaretlerinde karşılaştıkları güçlüklerle ilişkin deneyimlerini nasıl ifade etmektedirler? Sorusuna ilişkin veriler analiz edilerek kategori ve kodlar halinde düzenlenerek, Tablo 6’ da sunulmuştur.

Tablo 6

Ev Ziyaretlerinde Karşılaşılan Güçlükler

Kategori	Kod	Katılımcı
Ev ziyaretlerinde karşılaşılan güçlükler	Olumsuz tutum ve iletişim zorlukları	Ö2, Ö3, Ö7, Ö9, Ö11, Ö13, Ö14, Ö17
	Zaman ve müsaitlik problemleri	Ö3, Ö8, Ö10, Ö11, Ö12, Ö14, Ö18, Ö19
	Ulaşım sorunları	Ö1, Ö13, Ö15, Ö16, Ö18, Ö19, Ö20
	Hijyen ve ikram hazırlığı	Ö8, Ö11, Ö13, Ö14, Ö17,
	Sosyo-kültürel faktörler	Ö3, Ö4, Ö11, Ö15,
	Güvenlik endişeleri	Ö4, Ö17,

Öğretmenlerin ifadeleri doğrultusunda ev ziyaretlerinde karşılaşılan güçlükler kategorisine bakıldığında; olumsuz tutum ve iletişim zorlukları, zaman ve müsaitlik problemleri, ulaşım sorunları, hijyen ve ikram hazırlığı, sosyo-kültürel faktörler ve güvenlik endişeleri gibi kodlar çerçevesinde ifadelerde buldukları görülmektedir.

Bu kategori altında verilen cevaplarda, sorunlu ailelerle iletişim kurma zorluğu, ev ortamında olumsuzluklar olan öğrencilerin ziyaretlere olumsuz yaklaşımı ve bazı velilerin bu tür ziyaretleri iletişim açısından suistimal etmesi gibi durumlar dile getirilmektedir. Öğretmenlerin en fazla üzerinde durduğu Kod’un “*Olumsuz tutum ve iletişim zorlukları*” olduğu tespit edilmiştir. Öğretmenlerin bu konudaki ifadelerinden bazıları aynen şu şekildedir:

“Ev ortamında olumsuzluklar olan öğrenciler evlerine gitmeyi istemeyebiliyorlar. Ev ziyaretini kabul etmeyen veliler olabiliyor” (Ö3). “Ev ziyaretleri veli-öğretmen ve öğrenci arasındaki bağı kuvvetlendirmesi açısından önemli olsa da bazı velilerin bu tarz ziyaretleri iletişim açısından suistimal etmesi sebebiyle bu ziyaretler amacını aşmaktadır” (Ö7). “Her veli çok istekli olmuyor ya da aleyhine kullanılacağını düşünebiliyor” (Ö9).

Zaman ve müsaitlik problemleri kodu,, öğretmenlerin ev ziyaretleri sırasında karşılaştığı bir diğer önemli güçlüktür. Cevaplardan anlaşıldığı kadarıyla, öğretmenlerin ve velilerin müsaitlik durumlarının uyuşmaması, çalışma saatlerinin çakışması, ailelerin ev ziyaretine önem vermemesi veya velilerin ev ziyaretlerine sınırlı zaman ayırabilmesi gibi sorunlar ortaya çıkabilmektedir. Öğretmenlerin konu ile ilgili ifadelerinden bazıları şunardır:

“Mesai saatlerinde içinde ev ziyareti yapılıncı baba, anne ya da diğer aile bireyleri veli ziyaretinde olamayabiliyor. Bu ziyaretleri öğretmen önemli bulurken, okul müdürü önemli bulamayabiliyor. Okul saatinde gitmenin zorlukları olabileceği gibi, okul saati dışında gitmenin de bazı zorlukları olabiliyor. Okul saatinde gidince ve okul müdürünün de bu veli ziyaretlerine olumsuz tutumu varsa öğle tatilinde diken üstünde gidip geliyorsunuz. 40 dakika da gidip gelip dersinize zamanında girmeniz gerekiyor” (Ö11). “Daha çok velilerin müsait olmaması ve ciddiye alınmaması ile karşılaşıyorum” (Ö14).

Ulaşım sorunları kodu, öğretmenlerin ev ziyaretlerinde karşılaştığı bir başka önemli güçlüktür. Uzak köylerde veya ulaşımın sınırlı olduğu bölgelerde yaşayan aileler, öğretmenlerin ziyaretine ulaşım sağlamakta güçlük çekebilirler. Bu durumda, öğretmenlerin uzun mesafeleri katetmesi, ulaşım araçlarını temin etmesi veya toplu taşıma imkanlarını kullanması gerekebilir. Öğretmenlerin konu ile ilgili ifadelerinden bazıları şunlardır:

“Bazı ailelerin uzak köylerde oturması ulaşım sorunlarına sebep olabiliyor” (Ö1). “Ziyaretler kendi imkanlarımız ile yapılıyor. Ulaşımı kendimiz sağlıyoruz” (Ö16). “Taşıma merkezi okullarda öğrenciler okuldan uzakta yaşadıkları için ev ziyaretini yapmakta ulaşım açısından zorlanıyorum” (Ö20).

Hijyen ve ikram hazırlığı kodu, öğretmenlerin ev ziyaretlerinde karşılaştığı güçlükler arasında dikkat çeken bir konudur. Öğretmenlerin konu ile ilgili görüşlerinden bazıları şu şekildedir:

“Bazı velilerimiz öğretmenlere çok büyük değer veriyor. Olmayanı veli ziyaretinde bulup buluşturup öğretmenin önüne koyuyorlar. Tek bir öğretmen gelecek olmasına rağmen başka evden tabak taşıdığını görebiliyoruz. Öğrencimin yiyemediği yemek standartlarından fazlasını yemek vicdanen beni üzüyor” (Ö11). “Maalesef bazen hijyen sorunları oluyor” (Ö13).

Sosyo-kültürel faktörler kodu, öğrencilerin aileleri ve yaşadıkları toplumun kültürel, sosyal ve ekonomik özelliklerini içerir. Öğretmenlerin konu ile ilgili ifadelerinden bazıları şu şekildedir:

“Eşleri çalışan anne velilerimiz var. Sosyo- kültürel durum erkek öğretmenlerde bazen bu açıdan veli ziyaretine mani olabiliyor. Anne babası ayrı olan velilerimiz var. Aileyi öğretmen bir bütün olarak göremiyor” (Ö11).

Ev ziyaretlerinde güvenlik kodu, öğretmenlerin kendilerini ve öğrencileri koruma, güvenli bir ortam sağlama ve olumsuz durumları önleme gerekliliğiyle ilgilidir. Öğretmenler, bilmedikleri bir ailenin evine gitmek, beklenmedik durumlarla karşılaşmak veya kişisel saldırılara maruz kalmak gibi durumlarla karşılaşabileceklerini düşünebilirler. Bu bağlamda öğretmenlerin ifadelerinden bazıları şu şekildedir:

“Hiç bilmediğim bir insanın evine gitmek ya da evde nasıl biriyle karşılaşacağından emin olmamak bende tedirginlik oluşturuyor” (Ö4). “Velinin öğretmene karşı gereğinden fazla samimi davranmasından rahatsız oluyorum” (Ö17).

Öğretmenler, ev ziyaretlerinin daha etkili hale getirilmesine ilişkin önerilerini nasıl ifade etmektedirler? Sorusuna ilişkin veriler analiz edilerek kategori ve kodlar halinde düzenlenerek, Tablo 7’ de sunulmuştur.

Tablo 7

Ev Ziyaretlerinin Etkililiğini Artırmak İçin Öneriler

Kategori	Kod	Katılımcı
Etkili ev ziyaretleri için öneriler	Rehberlik ve bilinçlendirme	Ö1, Ö7, Ö14, Ö15, Ö16, Ö18
	İkramların sınırlandırılması	Ö1, Ö2, Ö3, Ö5, Ö11, Ö12,
	Düzenli ve sürekli ziyaretler	Ö4, Ö10, Ö13, Ö15, Ö20
	Gözlem ve destek	Ö6, Ö8, Ö9, Ö15, Ö18
	Rehber öğretmen eşliğinde ziyaretler	Ö1, Ö12, Ö14, Ö17, Ö19
	Açık iletişim ve beklentilerin açıklanması	Ö3, Ö5, Ö7, Ö11
	Güvenli ortam ve rahat konuşma	Ö2, Ö7

Öğretmenlerin ev ziyaretlerinin etkililiğini artırmak için önerileri; rehberlik ve bilinçlendirme, ikramların sınırlandırılması, düzenli ve sürekli ziyaretler, gözlem ve destek, rehber öğretmen eşliğinde ziyaretler, açık iletişim ve beklentilerin açıklanması ve güvenli ortam ve rahat konuşma gibi kodlar oluşturularak değerlendirilmiştir.

Rehberlik ve bilinçlendirme kodu, altında yapılan öneriler, rehber öğretmenlerin ev ziyaretlerinde yer alması ve velilere eğitim konularında rehberlik etmesi gerektiğini ifade etmektedir. Bilinçlendirme ise velilere ev ziyaretleri ve bu ziyaretlerin amaçları hakkında açık ve net bilgilerin verilmesini ifade etmektedir. Öğretmenlerin en fazla üzerinde durduğu Kod'un "Rehberlik ve bilinçlendirme" ile "İkramların sınırlandırılması" olduğu tespit edilmiştir. Öğretmenlerin bu konudaki ifadelerinden bazıları şu şekildedir:

"Öncelikle ev ziyaretleri rehber öğretmenle beraber yapılarak velilerin bilinçlendirilmesi lazım. Okul çağına gelmiş her çocuğun velisi okullar açılmadan rehber öğretmenlerle beraber ziyaret edilerek eğitime alınmalı" (Ö1). "Veli ile öğrencinin olmadığı ortamda özel görüşme, öğrenci yanındayken görüşme, öğrencinin çalışma odasının görülmesi. Mümkünse çalışma odasında veya evin bir bölümünde birlikte ödev ya da etkinlik yapılmalı" (Ö18).

İkramların sınırlandırılması kodu, ev ziyaretlerinde ikramların kontrol altına alınması ve sınırlanması gerektiğini vurgulamaktadır. Öğretmenlerin konu ile ilgili ifadelerinden bazıları şu şekildedir:

"Yeme içme ağırlıklı değil veliyi tanımaya vakit ayrılmalı" (Ö2). "Çoğu zaman bu ev ziyaretleri çay saati havasında geçiyor ve bunun için yapılan hazırlıklar veliler için maddi manevi zor olabiliyor" (Ö3). "Aileler her ne kadar içtenlikle ikramda bulunmak isteseler de bu durumu sergi haline dönüştürebiliyorlar. Bu nedenle onları da kırmamak, çocukla bir paylaşım oluşturabilmek adına ikramları bir çay ve kurabiye, kahve ve kek gibi sınırlandırdım" (Ö12).

"Düzenli ve sürekli ziyaretler" kodu, öğretmenlerin düzenli aralıklarla öğrenci ve velilerini evlerinde ziyaret etmesini ve bu ziyaretlerin sürekli bir şekilde devam etmesini vurgulamaktadır. Öğretmenlerin ifadelerinden bazıları şu şekildedir:

"Daha etkili olabilmesi için ev ziyaretleri düzenli olmalı ve süreklilik arz etmelidir" (Ö4). "Ev ziyaretlerini daha sık aralıklarla yapılmalı" (Ö15).

"Gözlem ve destek" kodu, öğretmenlerin öğrencilerini dikkatlice gözlemleyerek ihtiyaçlarını tespit etmelerini ve bu ihtiyaçları karşılamak için uygun destekleri sağlamalarını vurgular. Öğretmenlerin konu ile ilgili ifadelerinden bazıları şu şekildedir:

"Öğretmenlere ulaşım için gerekli destek sağlanmalıdır" (Ö6). "Bence daha etkili olması için öğretmenlerin öncelikle saat olarak müsait olmaları gerekli hatta bence bunun için MEB tarafından yarım gün izin bile verilebilmelidir. Ardından yapılan ev ziyaretinde dikkat çeken noktalar kesinlikle bir yerlere not edilmelidir. Ailevi yönden sorun olduğu tespit edilen ev ziyaretlerinde diğer kurumlardan da destek alınmasının yolu açılmalıdır" (Ö8).

"Açık iletişim ve beklentilerin açıklanması" kodu, öğretmenlerin öğrenciler ve velileriyle etkili iletişim kurarak beklentileri net bir şekilde ifade etmelerini ve karşılıklı anlayışı sağlamalarını vurgular. Öğretmenlerin konu ile ilgili ifadelerinden bazıları şu şekildedir:

"Ev ziyaretlerinin amaçları ve bu ziyaretler sırasında veliden beklenenlerin neler olduğu kendisine daha açık anlatılmalı" (Ö3). "Ev ziyaretleri mutlaka önceden belirli bir tarih ve saate göre belirlenmeli. Öğrenci de bu ziyaretten haberdar edilmeli. Ziyaret en fazla 1 saat olmalı. Ziyarete mutlaka hazırlıklı gidilmelidir. Anket veya form hazırlanmalı. Ziyaret resmî olmaktan daha ziyade sohbet ve nezaket esası üzerine kurulmalıdır" (Ö7).

"Güvenli ortam ve rahat konuşma" kodu, öğrencilerin ve velilerin içtenlikle duygularını ifade edebilecekleri, destek alabilecekleri ve güvenli bir ortamda rahatça iletişim kurabilecekleri önemli bir unsur vurgular. Öğretmenlerin konu ile ilgili ifadelerinden bazıları şöyledir:

"Aile ile rahat konuşulabilecek uygun ortam oluşturulmalı" (Ö2). "Ziyarete mutlaka hazırlıklı gidilmelidir. Anket veya form hazırlanmalı. Ziyaret resmî olmaktan daha ziyade sohbet ve nezaket esası üzerine kurulmalıdır" (Ö7).

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Araştırmada, ev ziyaretlerinin öğretmen-veli iletişimi ve ilişkisi üzerinde olumlu bir etkisi olduğu görülmektedir. Ev ziyaretleri, öğretmenlerin velilerle daha samimi bir bağ kurmalarını ve iletişim kanallarını açık tutmalarını sağlamaktadır. Bu da öğrencinin eğitim sürecine daha iyi destek sağlamayı mümkün kılmaktadır. Aynı zamanda ev ziyaretleri öğretmenlerin öğrencilerle olan ilişkilerini de olumlu yönde etkilemektedir. Connelly'e (2007) göre öğretmen ve aile arasındaki iletişimin sıklığı eğitimi daha etkili hale getirmektedir. Evde öğrencileri ziyaret ederek, onları daha iyi anlamakta ve ihtiyaçlarına uygun rehberlik yapabilmektedir. Ev ziyaretleri aynı zamanda öğrencinin motivasyonunu artırarak daha aktif bir öğrenme ortamı sağlamaktadır. Yavuz Güler (2015), velilerle iletişim kurmada ev ziyaretlerinin çok önemli olduğunu vurgularken, Meyer & Mann (2006) yaptığı araştırmanın sonucunda, öğretmenlerin ev ziyaretlerinin veli iletişimde önemli bir yeri olduğunu ve çocuğu anlamının önemli bir adımı olduğunu tespit etmiştir. Gülcan & Taner (2011) ise, araştırmalarında öğretmenlerin ev ziyaretleri sonucunda velilerin sık sık okula gelmeye başladığı ve öğrencinin derslerini daha yakından takip ettiği sonucuna ulaşmıştır. Bu sonuçların çalışmada ulaşılan sonuçları destekler nitelikte olduğu görülmektedir.

Ev ziyaretleri öğretmenlere öğrencilerin çalışma ortamını, fiziksel koşullarını, ailenin sosyo-ekonomik durumunu, öğrenci ve aile ilişkisini, iletişim seviyesini ve öğrencilerin bireysel ihtiyaçlarını anlama ve değerlendirme fırsatı sunmaktadır. Ayrıca, öğrencilerin evdeki sosyal ve ekonomik durumlarını, aile dinamiklerini ve öğrencinin çalışma ortamını gözlemleyerek öğretmenlere kapsamlı bir perspektif sağlamaktadır. Holt (2006) yaptığı araştırma sonucunda, "Head Start Aile Eğitimi Programları"nın oldukça önemli olduğu ve gelir düzeyi yüksek ailelerde bu etkinliklerin daha etkili olduğu sonucuna ulaşırken; Wolf (2007), ailelerle öğretmenler arasında iyi ve nitelikli bir ilişkinin olmasının çocukların okul başarılarını yükselttiğini tespit etmiştir. Yine alan yazındaki konu ile ilgili bazı çalışmalarda (Allen & Tracy, 2003; Cotton & Wiklund, 2001; Kar, Uzun & Yazıcı, 2018; Jeynes, 2007; Öcal & Akpınar, 2020; Öncül, 2011), veli ziyaretlerinin öğretmenin aileyi daha yakından tanımaya, aile ile iş birliği içinde çalışılmasına, çocuğu kendi ortamında görmeye imkân sağladığına vurgu yapılmıştır. Çalışmada ulaşılan sonuçlar ile konu ile ilgili alan yazı arasında önemli benzerlikler olduğu görülmektedir.

Çalışmada, ev ziyaretlerinin genel olarak olumlu sonuçlar doğurduğu görülmektedir. Öğretmenler, ev ziyaretleri sayesinde velilerle daha samimi bir ilişki kurabilmekte, iletişim ve iş birliği artmaktadır. Ayrıca, ev ziyaretleri velilere ve öğrencilere değer verildiği hissini vererek takdir duygusunu artırmakta ve öğretmen-veli ilişkilerini güçlendirmektedir. Benzer şekilde, Joshia & Taylor (2005) çalışmasında, veli ziyaretleri sonucunda bireylerin okul olgunluğunda gelişmelerin olduğu sonucuna ulaşmıştır. Ev ziyaretleri aynı zamanda öğretmenlere öğrencilerin ev ortamlarını anlama ve potansiyel sorunları tespit etme imkanı sağlamaktadır. Şahin (2016) çalışmasında veli ziyareti sonrasında, velinin öğrenciye karşı daha anlayışlı ve yumuşak bir tavır sergilediği, velinin öğretmenle daha yakın ilişki kurabildiği sonucuna ulaşmıştır. Gülcan & Taner (2011) araştırmalarında, ev ziyaretleri sonucunda veli ve öğretmen arasında güven duygusunun oluştuğu; Coşkun (2010) ise, ev ziyaretlerinin önemli bir iletişim aracı olduğu sonuçlarına ulaşmışlardır. Dolayısıyla literatürdeki çalışmaların bu çalışmanın sonuçlarını destekler nitelikte olduğu söylenebilir.

Bu çalışmanın bulgularına göre, ev ziyaretleri öğretmen-öğrenci ilişkisini güçlendiren, öğrencilerin memnuniyetini artıran, güven ve saygının oluşmasını sağlayan, öğrencilerin özgüvenlerini ve kendini ifade etme becerilerini geliştiren etkili bir araç olarak görülmektedir. Öğretmenlerin bu yöntemi kullanarak öğrenci odaklı bir öğrenme ortamı yaratmaları ve öğrencilerin başarılarını desteklemeleri önemlidir. Öcal & Akpınar (2020) çalışmasında ev ziyaretleri sonrasında pek çok öğretmenin öğrencilerine yönelik bakış açısında olumlu yönde değişiklikler olduğunu tespit etmiştir. Feiler (2003) ise çalışmasında, ev ziyaretlerinin okuryazarlık üzerindeki etkilerini incelemiş ve velilerin ve öğretmenlerin ziyaretlerin etkilerinden

memnun kaldıklarını, aynı zamanda okuryazarlık üzerinde etkili olduğu sonucuna ulaşmıştır. Litertürdeki araştırmaların sonuçları bu çalışmada ulaşılan sonuçlar ile örtüşmektedir. Öğrencinin okul dışındaki hayatını öğretmenine anlatması, öğrenciye güven duygusu ve mutluluk kazandırmaktadır.

Çalışma, ev ziyaretlerinde öğretmenlerin karşılaştığı güçlüklerin çeşitli konular etrafında odaklandığı ve bu zorlukların iletişim, zaman, ulaşım, hijyen, sosyo-kültürel yapı ve güvenlik gibi faktörlerden kaynaklandığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu zorluklar öğretmenlerin ev ziyaretlerini gerçekleştirirken dikkate almaları gereken önemli konulardır. Alınmaz (2013) araştırmasında, ev ziyaretlerini tek başına yapmak zorunda kalan öğretmenlerin güvenlik endişesi nedeniyle rahatsızlık hissettikleri sonucuna ulaşmıştır. Yang (2005) çalışmasında öğretmenlerin aile katılımını sağlama konusunda beklentilerinin üzerinde zorluklarla karşılaştığı sonucuna ulaşmıştır. Hill ve Taylor'a (2004) göre, ailelerin okulda yapılan etkinliklere katılması, okulu daha iyi tanımalarını ve okulda meydana gelebilecek sorunlara çözüm bulma konusunda bilgili ve istekli olmalarını sağlayacaktır. Yıldız (2012) çalışmasında ev ziyaretlerinin güçlükleri arasında zaman sıkıntısının olduğunu tespit ederken, Aydoğan (2012) ise ev ziyaretlerini kısıtlayan unsurların başında aile üyelerinin iş ya da başka nedenlerle zamanlarının kısıtlı olduğunu ortaya koymuştur. Dolayısıyla ilgili literatürün bu çalışmada ulaşılan sonuçları destekler nitelikte olduğu söylenebilir.

Öğretmenlerin görüşleri doğrultusunda; ev ziyaretlerinin etkililiğini artırmak için rehberlik ve bilinçlendirme, ikramların sınırlandırılması, düzenli ve sürekli ziyaretler, gözlem ve destek, açık iletişim ve beklentilerin açıklanması, güvenli ortam ve rahat konuşma gibi unsurların göz önünde bulundurulması gerektiği sonucuna ulaşılmıştır. Benzer şekilde, Sweet ve Appelbaum (2004) çalışmalarında ev ziyaretlerinin yararlarını incelemiş ve bu ziyaretlerin velilerin tutum ve davranışları üzerinde etkili olduğu ve özellikle anneleri cesaretlendirdiği; Öcal ve Akpınar (2020) ziyaretlerin daha sık yapılması gerektiği; Alınmaz (2013) ise çalışmasında, öğretmenlerin ziyaretlerde, çalışma zamanının artmasından ve velinin zamanı artıracak ikram, yemek gibi önerilerinden rahatsızlık duydukları sonucuna ulaşmışlardır. Dolayısıyla bu çalışmanın sonuçları ile, ilgili literatürün örtüşür nitelikte olduğu söylenebilir.

Araştırma bulgularına bağlı olarak yapılan tartışma ve sonuçlardan hareketle şu önerilerde bulunulabilir: Bu çalışma bir ildeki çeşitli okullarda görev yapmakta olan az sayıdaki bir öğretmen grubuyla nitel araştırma yöntemiye gerçekleştirilmiştir. Daha etkili sonuçlara ulaşabilmek açısından konu, nicel ve nitel yöntemlerin birlikte kullanıldığı karma yöntem kullanılarak araştırılabilir. Benzer çalışmalar Türkiye'nin farklı bölgelerinde ve birden çok ili kapsayacak şekilde yapılarak probleme daha geniş bir perspektiften yaklaşılması sağlanabilir. Öğretmenlere, ev ziyaretleri yoluyla öğrencilerinin velilerine çocuklarının eğitimine nasıl destek olabilecekleri, evdeki öğrenme ortamını nasıl iyileştirebilecekleri ve evde düzenli bir çalışma ortamı oluşturma konusunda seminerler düzenlenebilir.

KAYNAKÇA

- Allen, S. F. & Tracy, E. M., (2003). Revitalizing the role of home visiting schools. *Children & Schools*, 26(4), 197-208.
- Aydoğan, Y. (2012), *Okul öncesi eğitim kurumlarında aile katılımı, anne baba eğitimi*. Pegem Akademi.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2023). *Bilimsel araştırma yöntemleri (34. bas)*. Pegem Akademi.

- Christenson, S. L. (2004). The family–school partnership: An opportunity to promote the learning competence of all students. *School Psychology Review*, 33, 83–104. <https://doi.org/10.1521/scpq.18.4.454.26995>
- Connelly, S. (2007). *Role perceptions and communication in partnerships between preschool teachers and families*. A Dissertation Submitted to the Faculty of The Graduate School at The University of North Carolina at Greensboro in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree Doctor of Philosophy.
- Cotton, K. & Wikelund, KR (2001). Parent involvement in education: School improvement research series.
- Coşkun, S. (2010). *İlköğretim okulu sınıf öğretmenlerinin velilerle iletişim kurma yolları (Kocaeli İli Örneği)*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Creswell, J. W. (2020). *Nitel araştırma yöntemleri: beş yaklaşıma göre nitel araştırma ve araştırma deseni*, (Çev. Ed: Bütün, M. ve Demir, S.B.). 5. Baskı. Siyasal Kitabevi.
- Creswell, J.W. (2021). *Nitel araştırma yöntemleri- Beş yaklaşıma göre nitel araştırma ve araştırma deseni*. (Çev.: M. Bütün ve S. B. Demir). +Siyasal Kitabevi.
- Delpit, L. D. (1995). *Other people's children: Cultural conflict in the classroom*. The New Press.
- Epstein, J. (1998). *School and family partnerships: Preparing educators and improving schools*. Westview Press.
- Feiler, A. (2003). A home visiting project for reception children predicted to experience literacy difficulties *British Journal of special Education* 1(30), 3.
- Fraenkel, J. R., & Wallen, N. E. (2006). How to design and evaluate research in education. McGraw-Hill. 8527.00302.
- Garcia, L. E., & Thornton, O. (2014). The enduring importance of parental involvement. *NEA Today*.
- Gelfer J. I. (1991) Teacher-parent partnerships: Enhancing Communications, *Childhood Education*, 67, 3, 164167, <https://doi.org/10.1080/00094056.1991.10521602>.
- Gülcan, M., & Taner, N. (2011). İlköğretimde ev ziyaretinin okul başarısına etkisi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(22), 129-144.
- Hill, N. E., & Taylor, L. C., (2004). Parental school involvement and children's academic achievement. *American Psychological Society*, 13(4), 161-164. <https://doi.org/10.1111/j.0963-7214.2004.00298.x>
- İşmen, A. E., & Yıldız S.A. (1996). Okulöncesi dönemde aile-okul iş birliği ve ebeveynin eğitime katılımı. *Yaşadıkça Eğitim*. 44, 30-32.
- İşmen Gazioğlu, A. E. (2012), *Okul ve aile*. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı.
- Jeynes, WH (2007). The relationship between parental involvement and urban secondary school student academic achievement: A metaanalysis. *Urban Education*, 42(1), 82-110.
- Joshi, A. Taylor, A. (2005). Perceptions of early childhood teachers and parents of teacher–parent interactions in an Indian context, *Early Child Development and Care*, 175, 4, 343–359. <https://doi.org/10.1080/0300443042000266213>

- Kar, E.B., Uzun, E.M., & Yazıcı, D. N. (2018). Sınıf ve okul öncesi öğretmenlerinin ev ziyaretleri hakkındaki görüşleri. *Bursa Uludağ Eğitim Fakültesi Dergisi*, 31 (2), 2018, 589-612. <https://doi.org/10.19171/uefad.505615>
- Kavgacı, H. (2010). *İlköğretimde örgütsel iklim ve okul-aile ilişkileri*, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. (Yayınlanmış yüksek lisans tezi).
- Kilgore, E. (2014). *Teacher home visits: the importance of sharing a meal*. Education Week.
- Marshall, C. & Rossman, G. B. (2014). *Designing qualitative research*. New York: Sage.
- Merriam, S. B. (2013). *Qualitative research: A guide to design and implementation*. Wiley.
- Meyer, J., & Mann, M. B. (2006). Teachers' perceptions of the benefits of home visits for early elementary children. *Early Childhood Education Journal*, 34(1), 93-97. <http://dx.doi.org/10.1007/s10643-006-0113-z>
- Moles, O. C., (1993). Collaboration between schools and disadvantaged parents: Obstacles and openings. In N. F. Chavkin (Ed.), *Families and schools in a pluralistic society* (pp. 21–49). Albany: State University of New York Press.
- Neuman, W. L. (2014). *Social research methods: qualitative and quantitative approaches*, Pearson Education Limited.
- Okagaki, L., & Frensch, P. A., (1998). Parental support for Mexican-American school achievement. In H. I. McCubbin, E. A. Thompson, A. I. Thompson, & J. E. Fromer (Eds.), *Resiliency in native American and immigrant families* (pp. 325–342). Thousand Oaks, CA: Sage Publications.
- Oğuz, O. (2008). *Öğretmen aile işbirliğinin öğrenci başarısına etkisi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Yeditepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Öcal, S.H. Akpınar, E. (2020). İlköğretim okullarında ev ziyaretlerinin öğrenci başarısına etkisi (öğretmen görüşleri). *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 24, 223-238.
- Öncül, F. (2011), *Öğretmenlerin yapmış olduğu ev ziyaretlerinin aile üzerindeki etkisi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Özgülven, İ. E., (2001), *Ailede iletişim ve yaşam*, PDRM Yayınları.
- Patton, M. (2014). *Qualitative research & evaluation methods*. Sage.
- Şahin, E. (2016). *Veli ziyaretleri hakkında yönetici, öğretmen, öğrenci ve velilerin beklenti görüş ve önerileri: Bir durum çalışması*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Akdeniz Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Shadish, W. R., Cook, T. D., & Campbell, D. T. (2002). *Experimental and Quasi-Experimental Designs for Generalized Causal Inference*. Houghton Mifflin.
- Sweet, M. A., & Appelbaum, M. I. (2004). Is home visiting an effective strategy? A meta-analytic review of home visiting programs for families with young children. *Child Development*, 75, 5, 1435 – 1456. <https://doi.org/10.1111/j.1467-8624.2004.00750.x>
- Tümkaya S., & Yeşiloğlu Uçar, F. (2021), İlkokul eğitiminde aile katılımına ve engellerine ilişkin öğretmen ve veli görüşleri, *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 30 (3), 155-169. <https://doi.org/10.35379/cusosbil.942173>

- Wright, K. B., Shields, S. M., Black, K., & Waxman, H. C. (2018). The effects of teacher home visits on student behavior, student academic achievement, and parent involvement. *School Community Journal*, 28(1), 67-90.
- Whyte, K. L., & Karabon, A. (2016). Transforming teacher–family relationships: Shifting roles and perceptions of home visits through the funds of knowledge approach. *Early Years*, 36(2), 207-221.
- Yang, S. (2005). *Parents and teachers perceptions of roles, effectiveness, and barriers of parent involvement in early childhood education*. (In Taipei Of Taiwan PhD thesis). Spalding University.
- Yavuz Güler, Ç. (2015). Okul aile iş birliği: öğretmen adaylarını ailelerle çalışmaya yeterince hazırlayabiliyor muyuz? *Celal Bayar University Journal of Social Sciences*, 4, 72-90. <https://doi.org/10.18026/cbusos.13922>
- Yiğit, B., Bayraktar, M. (2006). *Okul-çevre ilişkileri*. Pegem Yayıncılık.
- Yin, R. K. (2014). *Case study research: Design and methods (Fifth edition)*. Thousand Oaks, Sage.
- Yin, R. K. (2018). *Case Study Research and Applications: Design and Methods*. Sage Publications.
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2018). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri (11.bas.)*. Seçkin.
- Yüksel, E. (2019). Türkiye'de iletişim araştırmalarında içerik analizi uygulamaları, sorunlar ve çözüm önerileri. *International euroasia congress on scientific researches and recent içinde* (s. 134-152). Hazar Üniversitesi.

EXTENDED ABSTRACT

Introduction

Schools are not only institutions created to provide students with knowledge, skills, attitudes and values, but also educational environments that support the cultural development of their environment and play a role in the training of qualified human resources needed by society. In order for schools to fulfil this mission, they need the attention of their immediate environment and the participation of parents in the educational process in cooperation (Yiğit & Bayraktar, 2006). In this context, social environment, school and family are complementary elements that are effective in terms of raising students according to the desired qualities. In order for these elements to fulfil their duties and responsibilities in the desired quality, there is a need for good communication and cooperation between them (Kavgacı, 2010). Although there are few studies on the subject in the domestic and foreign literature, it is seen that the existing studies focus on issues such as the necessity of home visits, their effects on student achievement and how families are affected by this situation. In this study, the benefits of the home visit programme for students, parents and teachers, and the reflections of home visits on the interaction between teacher-parent and teacher-student are discussed. Classroom teachers attach importance to acting in co-operation with students and their parents in order to establish strong relationships with their students and to make strong touches to their students' education and training life. In this study, it is aimed to reveal the experiences and perspectives of classroom teachers, who are at the heart of the process, regarding the reflections of home visits on teacher-parent and teacher-student relationships.

Method

In this study, phenomenology design, one of the qualitative research methods, was used. Phenomenology design focuses on phenomena that we can realise but do not have an in-depth and detailed perception. It is a research design that wants to emphasise the experiences and perceptions of the individual from his/her own perspective. This design is an in-depth and meticulous description of how people experience a situation. For studies aiming to investigate phenomena that are not completely foreign to us and at the same time we cannot fully comprehend their meaning, phenomenology creates a suitable research ground (Yıldırım & Şimşek, 2018). In studies using the phenomenological design, data are obtained from individuals or groups who experience the phenomena in the focus of the study and the reality being investigated, who have the experience of the phenomena, and who can reflect these phenomena (Creswell, 2020). Criterion sampling, one of the purposeful sampling methods, was used to determine the sample of the study. In criterion sampling, which is defined as a study conducted on situations that meet predetermined criteria, the criteria can be created by the researcher or a list of pre-prepared criteria can be used (Marshall & Rossman, 2014). In this study, criterion sampling, which is one of the purposeful sampling methods, was preferred since data were collected from individuals who experienced the event in question (Creswell, 2021; Yıldırım & Şimşek, 2018). In this context, the study group of the research consists of 20 primary school (classroom) teachers working in 6 schools in Samsun in the 2022-2023 academic year. In order to obtain the research data, a semi-structured interview form was created by the researchers. Ondokuz Mayıs University Social and Human Sciences Research Ethics Committee's ethics committee decision dated 29.03.2023 and numbered 2023-168 was taken and interviews with teachers were started. The data of the study were obtained by interviewing 20 classroom teachers working in 6 primary schools in Samsun in the 2022-2023 academic year. Participants were contacted by telephone and informed about the study, and appointments were made with those who voluntarily agreed to participate and planning was made. Before starting the interview with the teachers, a sincere atmosphere was tried to be created by creating a chat environment in the school in order to provide a more comfortable interview. Teachers were asked the questions in the interview form and were not guided in any way. The interviews were conducted by taking voice recordings of the teachers who agreed to be recorded, and the answers given by those who did not agree to be recorded were noted and recorded by the researcher. After the recordings were transcribed, they were sent to the participants by e-mail to confirm whether there was any contradiction with what they said. Feedback was provided from the participants that there was no problem. The data obtained in the study were analysed using content analysis method. The purpose of content analysis is to reach concepts and relationships that can explain the data obtained in the research. In this context, similar data are combined under certain concepts and themes, organised and interpreted in a way that the reader can easily understand ((Neuman, 2014; Yıldırım & Şimşek, 2018).

Results and Discussion

As a result of the research, it was determined that home visits had a positive effect on teacher-parent communication and relationship, and enabled teachers to establish a more sincere bond with parents and keep communication channels open. It was also found that this practice helped parents to better support the educational process, had positive reflections on teacher-student relationships, and increased the sense of appreciation by giving parents and students a sense of being valued. On the other hand, it was seen as an effective tool to improve students' self-confidence and self-expression skills. However, teachers encountered some difficulties in home visits in terms of communication, time, transport, hygiene, socio-cultural structure and security. In addition, teachers made some suggestions and warnings to their colleagues about increasing the effectiveness of home visits, such as guidance and awareness-raising for parents, limiting refreshments during home visits, regular and continuous visits, observation and support, open communication and clarification of expectations from parents, providing a safe environment and speaking comfortably with parents. In addition, the teachers who participated in the home

visits, working together with the counsellors, gave some suggestions to the parents about how they could support the education of the students, how they could improve the learning environment at home, expressing their appreciation to the parents during home visits, emphasising the strengths of their children and providing educational materials. It was observed that the results of the research were generally similar to the related literature.